

KONKURENTSIAMET

Miks Eesti jäätmekäitlusturul pole konkurents?

Märt Ots

Peadirektor

10.02.2015

Kus saab üldse olla konkurentsi?

- Loomulik monopol: lennuliikluse juhtimiskeskus, elektrisüsteemi juhtimiskeskus
- Loomulik monopol – paralleelne võrk teoreetiliselt võimalik: elektri võrk, ühisveevärk ja kanalisatsioon.
- Administratiivne monopol: kaugküte.
- Jäätmekäitlus kas administratiivne monopol?
- Parim regulaator on vaba turg, riik või KOV peab eelkõige reguleerima ohutust, keskkonnakaitset ja mitte turgu.

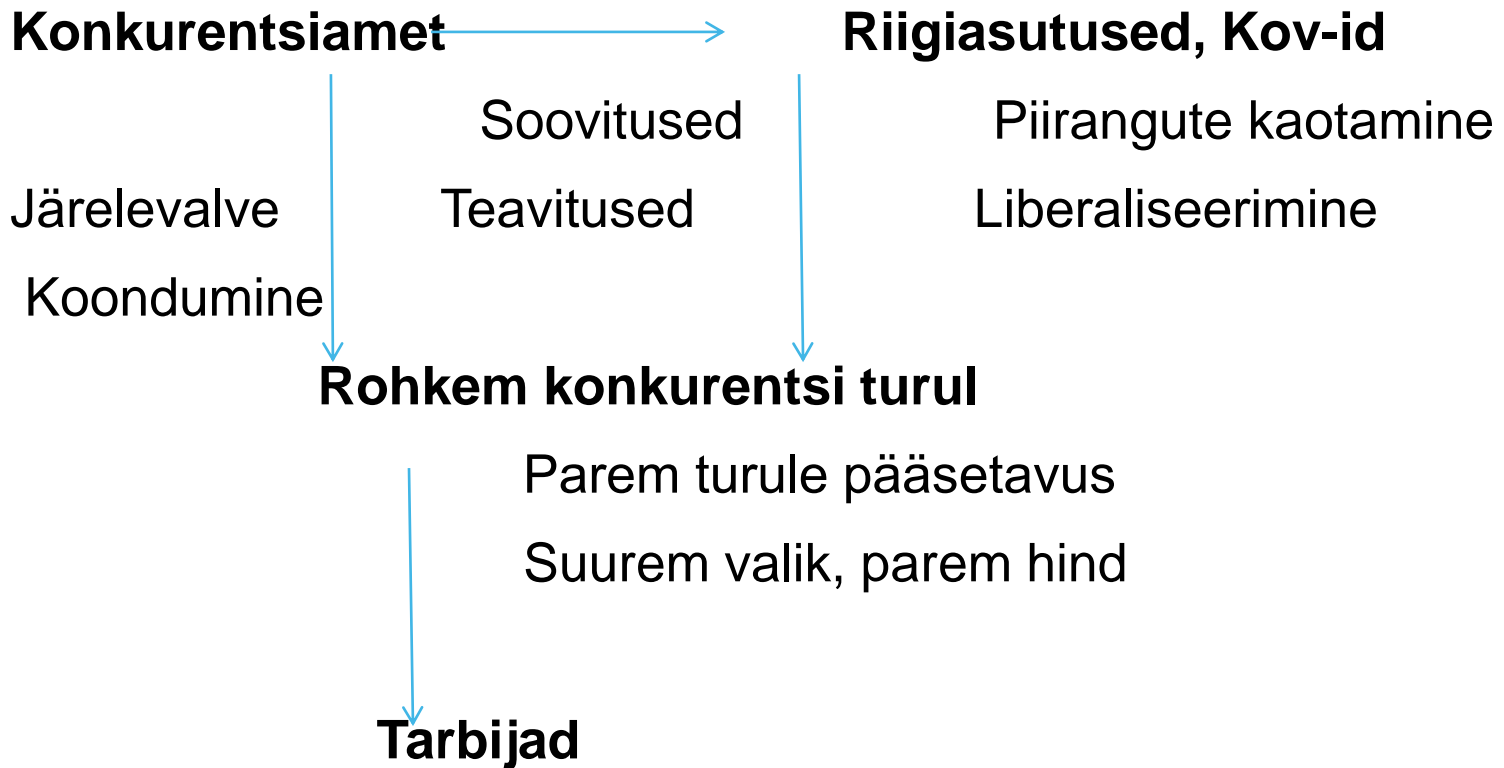
Kus saab üldse olla konkurentsi?

- ❑ Riik peab tagama lennuohutuse, kuid ei pea tegelema lennundusega.
- ❑ Riik ja KOV peavad tagama jäätmete ohutu käitlemise, keskkonnaohutuse (jätmeid ei viida metsa alla), kuid ei pea reguleerima turgu.
- ❑ Regionaalne aspekt. Sama küsimus täna ka näiteks apteekide osas.

Jäätmeveoturu kontsentreerumine

- ❑ 2007 a tegutses jäätmete veoturul 18 veoettevõtjat
- ❑ 2015 a tegutseb 3-4 aktiivset veoettevõtjat
- ❑ Turuosaliste arvu on mõjutanud kindlasti hangete korraldamine ja ühe ettevõtja väljavalimine.
- ❑ Samas on üldiselt hinnad tarbijatele langenud.

Konkurentsiameti võimalused (1)

Konkurentsiameti võimalused (2)

Konkurentsiameti meetmed konkurentsi edendamiseks:

1. Järelevalvemenetlused (konkurentsi kahjustavad ettevõtjatevahelised kokkulepped ja turgu valitseva seisundi kuritarvitamine)
2. Koondumiste kontrollimine
3. Soovitused konkurentsiolukorra parandamiseks

Konkurentsiameti tegevus jäätmekäitlus sektoris (1)

1. Värava avamise tasu (Ragn-Sells AS ja AS Eesti Keskkonnateenused)
2. Ebaõiglase hinna menetlused (nt Tallinna Jäätmekeskus)

Konkurentsiameti tegevus jäätmekäitlus sektoris (2)

Soovitused konkurentsiolukorra parandamiseks

1. Jäätmete suunamisega seotud soovitused (Narva Linnavalitsusele , Tallinna Linnavalitsusele, Võru Linnavalitsusele)

2. Ettepanek Keskkonnaministeeriumile algatada jäätmeseaduse muudatus, mille kohaselt:

1. Välistatakse jäätmekäitluskohale ainuõiguse või mis tahes eeliste andmine omavalitsuse poolt, tagades vaba konkurentsi säilimise sellel tegevusalal;

Tulemus – Mitmed kohtuotsused (nii Euroopa kohtu kui Riigikohtu otsused)

Konkurentsiameti tegevus jäätmekäitlus sektoris (3)

2. Tunnistatakse kehtetuks omavalitsuse poolt monopoolse jäätmeettevõtja loomist võimaldav jäätmeseaduse § 66 lg 1¹

Tulemus – JäätS § 66 lg 1¹ kehtetu alates
07.01.2015

3. Avada jäätmeveo tegevusala vabale konkurentsile

Tulemus – Keskkonnaministeeriumi JäätS muutmise eelnõu, mis muudab tarbijale jäätmevedaja valiku vähem piiravaks

Konkurents vs piirangud

Kuigi keskkonnakaitselistest eesmärkidest tulenevad piirangud piiravad ettevõtjate tegevust jäätmesektoris, saab konkurents antud sektoris aidata kaasa tõhususe saavutamisele.

Konkurentsiametid saavad aidata kindlustada, et keskkonnakaitselised seadused ja määrused oleksid kõige vähem konkurentsi kahjustavad.

OECD 2013 ümarlause kokkuvõte konkurentsist jäätmeäitlussektoris

Oluline on ka pidevate muudatuste ära

Konkurentsi neutraalsus

Säilitada võrdsed võimalused avaliku ja erasektori ettevõtjatele. Tagada, et riik ja kohalik omavalitsus ei sätestaks piiranguid, mis võiksid konkurentsi ilma objektiivse põhjusega piirata.

OECD 2009 ümarlaud konkurentsi neutraalsusest

1. Eesti konkurentsiseadus kohaldub nii era kui riigi, KOV-i ja avalik –õigusliku juriidilisele isikule, kui osaleb kaubaturul.
2. Konkurentsiametil on õigus teha soovitusi konkurentsiolukorra parandamiseks

Konkurentsi neutraalsus

Kas see on piisav või kas on võimalik/ vajalik regulatsiooni edasi arendada?

Mitmed riigid on konkurentsi neutraalsuse juurutanud konkurentsiseadusesse (Rootsi, Soome).

Analüüsi ja mõttekoht, kas Eestis oleks vaja täpsustatud regulatsiooni, mis tagaks konkurentsi neutraalsuse?

Millistes sektorites seda rakendada.

Seejuures tuleks ka arvestada kui suur on KOV-i ja erasektori osakaal.

KONKURENTSIAMET

Aitäh!

Märt Ots

mart.ots@konkurentsiamet.ee

www.konkurentsiamet.ee